

MKWÁDOBE MAKÁ IBI N'ELUIGWE

Ndi-Hibru 12:1-29; 13:1-25.

IHEÒMÙMÙ 444

Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “N’ihi nka, ebe ayi nānata ala-eze nke anāpugh ime ka ọ me nkpatu, ka ayi nwe amara, ka ayi we site na ya were egwù Chineke na ujo kpe ekpere n’uzo nke gatọ Chineke utọ” (Ndi-Hibru 12:1).

Ọsọ Ahụ

“Ya mere ka ayi onwe-ayi, ebe ayi nwere oké igwe ndi-àmà di otú a ndi gbara ayi gburugburu dika igwe-oji, ka ayi tupu kwa ibu nile ọ bula, ya na nmehie ahu nke nārapara ayi n’aru nke-uku, ka ayi were kwa ntachi-obi gba ọsọ ahu edebere ayi n’iru” (Ndi-Hibru 12:1).

Nka a bụ onyinye nke onye naagbaosọ nkeoma n’ebe anaagbaosọ. Nke ahụ bụ ezi onyinye putara ihè nke NdiKraist. Ha anoghi na njem nlegharịanya nke obiuto; maobu dika ndi naejeghari n’otu ebe nke edoziri nkeoma maka egwuriegwu; ha anoghi nnoo itufu oge. Ha no n’agha di ukwu. N’ebe ozọ Pol ji ha tonyere ndiagha nke naebuagha.

O nyere anyi iwu ufodu ganaachi anyi n’igba osọ a. Nke mbu bu itupu ibu niile ọ bula. Pol siri na onyeagha adighi atuhị onweya n’ihe ozọ di icheiche. Anyi anoghi n’ebe a ikpokotara onweanyi akụ niile nke uwa nke a; anyi anoghi n’ebe a inweta ihe ọ bula nke uwa nke a nwere inye. Anyi no n’ebe a n’ihi ebumnobi ahụ kachasi elu nke bu inweta ihe ahụ nke Chineke nwere nye anyi, ya na ime ihe ahụ niile nkeoma bu nke O ji kpoo anyi, ka anyi wee jégharị dika o kwesiri okpukpo anyi. Ka ewee nwee ike ime nke a ọ di mkpa na anyi gaeyipu ihe niile ọ bula di n’aru anyi dika uwe n’ihi igba osọ ahụ.

“... ya na nmehie ahu nke nārapara ayi n’aru nke uku,....”

Okwu ndi ahụ “nārapara ayi n’aru nke uku,” putara “nochibidoro anyi gburugburu,” dika olulu dichibidoro anyi gburugburu. Mmehie ahụ nke putara ihè n’ebe ndi Hibru ndi a bu NdiKraist no bu ekweghiekwe, irapu Ozioma ahụ, na igonari okwukwe ahụ. Nke ahụ nwere ike ọ gaghị abụ mmehie nke nārapara mmadu niile n’aru, ma otu ọ di anaenwe otu ihe mgbe niile nke nārapara mmadu n’aru. Ọ putaghi na mgbe anaputara anyi n’amamike na ike nke mmehie na anaputawo anyi site n’onwunwa nke mmehie. Anyi adighi eru onodu di otu ahụ n’uwa nke a. Chineke gaachọ ihu na O nwere otu ndi azuputara nkeoma n’ebe a. Mgbe anyi bara n’Eluigwe ndaghachiazu niile gaagabiga rue mgbe ebighiebi; ọ gaghị adi kwa ozọ maoli. Ọ bu n’ihi nke a ka O ji náeme ka anyi gabiga ozuzu n’ebe a, ná ejikere anyi maka ebe idinsọ na eziumume ahụ di n’elu, nke idiocha, nke ike, na nke mmeri nke gaabu nke anyi ebighiebi.

Échela na i naadapu adapu mgbe i no n’oké onwunwa onyeiro ahụ wee náaluso kwa gi ogu, i wee nodu kwa n’etiti mkpagbu; i nwere nnoo ike ino n’uzo gi nke ijeru ala ahụ ka elu.

“...ka anyi were kwa ntachi-obi gba ọsọ ahụ edebere ayi n’iru.”

Nke a bu osọ ahụ nke di n’iru anyi ya na mkpagbu niile nke ọ na ekwe ná mkwà: onwunwa ahụ niile nke di n’uzo, onyeiro ahụ nke na alu ogu megide osọ ahụ. Anyi gaejegide rue n’ikpeazu, otu ọ bula o si di njo? Anyi ganaaga n’iru ná nnoo gidesiike na ntachiobi na mmuo náenweghi ujo ahụ náagbanyeghi ihe mmadu maobu ndi mmuo ojoo puru ime? Mmadu puru ida; ọ puru ime ndahie n’ihe ufodu; o nwere ike nwee erugheru site náadighiike ufodu nke di nime ndu ya ma mmeri diri onye ahụ nke gaanogidesiike ná nzube ya na ọ gaahụ ogwugwu nke osọ ahụ. Chineke n’ikpeazu gaedurute onye ahụ n’ebe mmadu maobu mmuo ojoo, maobu ike nke di n’uwa, maobu ike nke hedis, náagaghi akwatu ya maoli.

Onyendu na Onyemmezụ nke Okwukwe Anyi

N’àmàokwu nke abuo nke ebe ogugu a O nyere anyi ihe imaatu nke otu Onye nke gbazuworo osọ a. Ọ bu Onyendu na Onyemmezù nke okwukwe anyi. Mkpurukwu ahụ “Onyendu” nwere nnoo otu

nkowa nke dika nke o nyere anyi n'akuku nkeozo ebe o kwuru ihe banyere onye ahụ nke bụ "onye na-edoziri-onye-ozo-gaje-ibia-uzo."

"Bụ olile-anya nke ayi nwere dika arilika nke nkpuru-obi, nke bu ihe-ntukwasi-obi na ihe nēguzosi ike, nke nābà kwa nime ebe ahu nke di nime ákwà-ngbochi:

"N'ebe Jisus batara n'ih i ayi dika onye nēbu uzo gba oso, ebe emere Ya ka O buru onye-isi-nchu-aja rue mgbe ebigh-ebi dika usoro nke Melkizedek si di" (Ndi-Hibru 6:19, 20).

N'ih i nke a O bụ Onye náebu anyi uzo gbaa oso, Onyendú na Onyemmezú nke okwukwe anyi; maobu onye bu uzo zonye nzokwu mbu wee gaa n'iru anyi dika onyendú nke ndi soro n'ahiri. N'ebe a anyi naesonye n'azu Ya. O banyewo n'ebe ahụ di n'elu, wee gbasia oso ahụ. Geenti n'ihe ekwuru banyere Ya:

"...Onye n'ih i onu edebere n'iru Ya natachi obi n'obe-Ya..." (Ndi-Hibru 12:2).

Isi ihe nke O ji bia nime uwa, yikwasị Onweya anuaru na obara dika mkpuru nke Abraham, bu ka aru ahụ buru aja atogboro n'ala ka ewee mezue uche Chineke. Nke ahụ bu onu ya. "Onye, n'ih i onu edebere n'iru ya..." Onu nke ime uche Chineke dubigara Ya. N'ih i nke a ka O ji natachiobi n'obe, náeleli here anya, O wee nodu n'aka nri nke Ocheeze nke Chineke. Lee mgbalị nke O tinyere na ya!

Otu nwanji bjakwutere Ya n'otu oge wee kwue si na nne ya bu onye agoziriagozi ma ngwangwa O zaghachiri, "Nke bu eziokwu kari bu, ngozi nadi ndi nuru okwu Chineke, debe kwa ya" (Luk 11:28).

Inye Ahuhu

"Ozizi nile site n'inye ahuhu nadi ka ihe nadi gh-eweta onu n'oge di ugbo a, kama nwuta; ma emesia o nenyeghachi ndi ahu ewereworo ya nwaaputa ha nkpuru nke di n'udo, bu nkpuru nke ezi omume" (Ndi-Hibru 12:11).

N'ebe a o ji dika iheimaatu onyekaoso nke no n'ebenaagbaso bu onye anaazulite ka o wee merie n'oso ahụ. O di otutu ihe nke o naagabiga nime ozuzu ahụ nke naadighi ato ya utu, ma o bu ihe ahụ naeme ka o kwesi maka oso ahụ.

Mkpogwu Ilu

"Nagbasonu udo n'ebe madu nile no, ya na ido-nsa ahụ, nke onye o bula agagh-ahụ Onyewe-ayi anya ma o nwegh ya:

"Nēle-kwa-nu anya nke-oma, ma o di onye o bula nke nerugh amara Chineke; ka nkporogwu ilu o bula we ghara ipuputa we sogbue unu ewe were nkporogwu ahu meru ora madu" (Ndi-Hibru 12:14, 15).

Mkpogwu ilu ahụ bu mbilite ozo nke ndu anuaru. Apuru isuchapu, sachapu, ma bibie kwa ya nime gi. Ma o buru na akwo mkpuru nke mmehie ahụ ozo nime obi gi, mkporogwu ilu ahụ gaepuputa kwa ozo. Mmehie naabata site nidaba nonwunwa. Nke ahụ bu mgbe anaakanye mkpuru ahụ. Karịa nke ahụ, mkporogwu ilu ahụ naefefè. Arapu ya ka o malite nulokwuu, otutu mmadu puru ibu ndi emeruemru (ezi ngwangwa, kwa) naani site nokwuazu ntakiri, maobu okwu efu naabaghi n'ihe.

"Ma o di onye o bula nke nakwa iko, ma-ebu nke emeruru emeru, dika Iso, onye rere di-okpara ya onwe-ya bu nonodu otu oriri" (Ndi-Hibru 12:16).

O kwue si na Iso leliri di okpara ya onweya bu anya. Di okpara ya gaje ibu ihe di nosuso omumu nke Mesaia, nke ngozi di icheiche nke Chineke kwere na mkwa. O siri, "O gaba-kwa-ram uru gini, bu nonodu-okpara?" (Jenesis 25:23). "Gini bu uru nke nzoputa Chineke baaram?" bu ihe o gaasijori n'otu aka ahụ maobu, "O ga-abaram uru gini bu ife Jehova ofufè?"

"N'ih i na unu matara na obuna mgbe o choroketa ngozi ahụ mgbe emesiri, ajuru ya (n'ih i na o hugh nonodu nke ncheghari), o bu ezie na o were anya-miri chosie ya ike" (Ndi-Hibru 12:17).

O chosiri ngozi ahụ ike mgbe ahụ, ma o funariri ya.

Ugwu Zaiou

“N’ihi na unu abị arugh ọkụ nke apuru idatu ya aka na nke afunwuworo, na itiri, na ọchichiri, na óké ifufe” (Ndi-Hibru 12:18).

Ugbu a n’ebe a bụ ugwu Sainai ebe enyere Iwu ahụ; n’ebe a n’akụkụ nkeozọ bụ kwa Ugwu Zaiọn.

“Kama unu abị aruwo ugwu Zaiọn, na obodo nke Chineke dị ndụ, bú Jerusalem nke di n’elu-igwe, na ọtutu ndi anāpugh iguta ọnu” (Ndi-Hibru 12:22).

O weere ugwu ahụ ebe enyere Iwu ahụ, naegosi ihe dị iche n’etiti ya na Ọgbugbandu Ọhụ ahụ. Otù bụ nke iheanaahụanya ma nkeozọ bụ ihe nke imemmuo.

“Lezieni anya ka unu ghara iju Onye ahụ nēkwu okwu.”

Ná mmalite ọ siri, “Chineke, mgbe Ọ gwarari nna anyị hà okwu n’oge ochie nime ndi-amuma n’iberibe akwukwo dị iche iche na ụzọ dị iche iche, Ọ gwara anyị okwu n’ogwugwu ụbọchị ndia nime Okpara,...” Ma ugbu a ọ naabighachi kwa azụ n’okwu ahụ:

“Lezieni anya ka unu ghara iju Onye ahu nēkwu okwu. N’ihi na asi na ndi ahu agbanarigh Ya, mgbe ha juru Onye ahu Nke nādu ha ọdu n’elu uwa, ayi onwe-ayi agagh-agbanari Ya kari nke uku, bú ndi nāgbakuta Onye ahu azu Nke nādu ọdu site n’elu-igwe” (Ndi-Hibru 12:25).

Onyinyo Emere Ka Ọ di Ọhụ

Nime isiokwu ndia niile Pọl nọ naekpughere anyị ihe ngosiputa di ebube nke onyinyo ndi ahụ. Ha niile naedú rue n’otù nzube a: ka anyị onweanyị ndi nọ n’Oge a wee bjarue Chineke nso.

Ná Ndi Efesos 4:24 anyị naagụ:

“Ka unu yikwasị kwa madu ọhu unu, nke ekèrè di ka Chineke chorọ nime ezi omume na idi-ọcha nke ezi-okwu ahu.”

Anyị naahụ kwa amaokwu yiri ya ná Ndi Kọlọsi 3:10:

“Yikwasi kwa madu ọhu ahu, nke anēme ya ka ọ di ọhụ rue ná nmazu dika onyinyo nke Onye kere ya si di.”

N’ebe a ka anyị nwere ebumn’uche nke àtùmààtù nke Chineke: mweghachi nke onyinyo ahụ nke furuefu site n’ọdida ahụ. Eweghachiri mmadu n’ihenketi ya na n’ezi mmekorita nke ya na Chineke, di ka Adam nwere yari tupu ọdida ahụ.

Ebej chụjà Anyi

“Ayi nwere ebe-ichu-àjà, nke ndi nēkpe ekpere n’ulo-ikwu Chineke nēnwegh ike iri ihe si nime ya puta” (Ndi-Hibru 13:10).

Dika Iwu ahụ si di (Levitikos 6:26) ndinchụjà bụ ndi naachụ àjà mmehie nwere ikike iri ihe si na ya puta. Ma otù ọ di apughị iri ihe si na àjà ọ bula nke ewebatara ọbara ya n’Ebe Nso ahụ; agaesure ya ọkụ (Levitikos 6:30).

“N’ihi na ozu anu nile nke anēwebata ọbara-ha n’ebe nso sita n’aka onye-isi-nchu-àjà dika àjà achurụ banyere mmehie, anerechapu ozu ahu ọku n’azu ọmuma-ulo-ikwu.”

“N’ihi nka Jisus, ka o we site n’ọbara nke Ya onwe-ya do ndi nke Ya nso, Ọ hu-kwa-ra ahuhu n’azu ọnu-uzo-ama nke obodo.”

“Ya mere, ka ayi pukuru Ya n’azu ọmuma-ulo-ikwu nēbu ita-uta-Ya” (Ndi-Hibru 13:11-13).

Jisus siri; “Ọ buru na unu erigh anu-aru nke Nwa nke madu, ọ buru kwa na unu augh ọbara-Ya, unu enwegh ndu nime onwe-unu” (Jon 6:53). Ebe ndinchụjà nke mgbe ochie náenwegh ike iri nime anụ ndi ahụ nke ewebatara ọbara ha n’ebe nso ahụ, akpwo anyi iri n’ebenchụjà nke ha náenwegh ike ikike n’ebe ọ di. “Ya mere ka ayi pukuru Ya n’azu ọmuma-Ulo-ikwu,”

Idi nso

“N’ihi na edewo ya n’Akukwo Nso, si, unu gadi nso, n’ihi na nso ka Mu onwem di” (I Pita 1:16).

“Ya mere unu onwe-unu gēzu okè, dika Nna-unu nke elu-igwe zuru okè” (Matiu 5:48).

Nke ọ bụla nime iwu na ndumọdụ ndị ahụ bụ ihe akọnauche anyị naachọ. Ihe ọ bụla ọzọ bụ itaụta nke ụmụmmadụ pụrụ ichọpụta n’ebe ọzịzi ụfọdụ nke Akwụkwọnsọ dī, otù ihe dī nke doroanya: ọ bụrụ na ha nwere eziokwu dī ntà nime ha, ha gaekwenyere nke ọ bụla nime amaokwu ndịa banyere mmekọrịta anyị kwesiri inwe n’ebe Chineke nọ.

Enwere nguzogide dī icheiche siriike nke ọtụtụ mmadụ naebulite banyere ịdịmfé nke mmadụ ibi ndụ dīnsọ. Ọtụtụ puku mmadụ ndị naekwupụta na ha kwere n’okpukpé nke NdiKraist gaasị na itoruogó dī otù ahụ adịka elu; apughị kwa inweta ya anyị apughị iru ya.

Ọ gaghị adịworị n’okwu Chineke ma ọ bụrụ na Chineke akwadoghị ka erue ya; ọ bụ n’ihi na Chineke kwadobere ka anyị nweta ihe ndịa mere O ji mee ka ha pụta ihè n’Okwu Ya. Nke bụ ihe kpataara na Chineke sitere n’ụdị, n’onyinyo, n’ihe enyere n’iwu, na n’iwu site kwa na ndumọdụ -- nzọkwụ n’elu nzọkwụ -- O kpugheworo anyị àtùmààtù ahụ nke anyị nwere ike isite na ya nweta ihe nke imemmuọ ndịa nke egosiputara n’Okwu Ya.

Ekpere Devid Maka Odudonsọ

“Merem amara, Chineke, dī ka ebere-Gi si dī :

Dika iba-uba nke obi-ebere Gi nile si di hichapu njehiem nile.

“Sucham nke-oma dika ákwà ka ajọ omumem pua nimem, Me kwa ka m si na nmehiem di ọcha (naání otù)” (Abù-Qma 51:1, 2).

Dika ụkpurụ si dī, mmehie niile (ọtụtụ) naatụ aka n’omume ọjọọ dī icheiche nke emere, ma mmehie (nání otù) naatụ aka na mkpọrọgwụ nke mmehie. N’ebe a anyị hụrụ njehie nke anaahụ anya na mkpọrọgwụ mmehie nke dī nime, nke Devid naachọ nnapụta site na ya, nke emere ka ọ pụta ihè n’Agbà ochie. Nke ahụ mere anyị ji náákwàdo na ha natararị nwapụta nke odudonsọ n’oge Agba ochie.

“Onye ihe nāgara nke-oma ka ọ bụ, bụ onye ebupuworo njehie ya, onye ekpuchiworo nmehie-ya.

“Onye ihe nāgara nke-oma ka ọ bụ, bu madu nke JEHOVA nādigh-aguru ya ajọ omume, bụ onye ọ digh aghughọ ọ bula di na mụọ-ya (Abù-Qma 32:1, 2).

Ebe a ka enwere ihe abụọ: mgbaghara, na mmụọ nke aghughọ náadighi ya -- ihe odudonsọ naalụpụta.

Odudonsọ Anyị

“Ọ buru na ayi ekwuputa nmehie-ayi, Ọ bu Onye kwesiri ntukwasi-obi, buru kwa Onye ezi omume, ka O we gbaghara ayi nmehie-ayi (ọtụtụ), sachapu kwa ayi ajọ omume nile (nání otù)” (1 Jọn 1:9).

“Ya mere ndi m’huru n’anya, ebe ayi nwere nkwa ndia, ka ayi sachapu n’onwe-ayi nmeru nile nke aru na nke mọ, nēmezu idi-nsọ n’egwu Chineke” (2 Ndi Kọrint 7:1).

Ebe a ka odudonsọ zuruòkè dī -- “nēmezu idi-nsọ.” Nke ahụ pụtara na o zuruòkè, náenweghị ihe kọrọ nime ya.

“Chineke nke udo, Ya onwe-ya dozu kwa unu nsọ n’uzọ dum; ka edebezu kwa mọ-unu na nkpuru-obi-unu na aru-unu dum, nādigh ita uta n’ọbibịa nke Onye-nwe-ayi Jisus Kraist” (I Ndi Tesalonaika 5:23).

N’aririọ ekpere nke Kraist n’ihi anyị nke dī na Jọn 17:20 anyị naagụ:

“Ọ bugh kwa nání ndia ka M’nēkpe ekpere banyere ha, kama anāmekpe kwa ekpere banyere ndi kwere na Mu site n’okwu-ha.”

Nke ahụ metụtara ọtụtụ ọgbọ wee rue kwa n’oge nke anyị, rue onye ọ bụla nke gaekwere na Kraist site n’okwu nke ndịa náesouzo Ya bụ ndi O kpere ekpere banyere ha.

“Ka ha nile we buru otù, di ka Gi onwe-gi di nimem, (otù ìdì otù ahụ nke anyị naahụ nime Ibùisi Chineke ahụ nke gafere nghọta anyị) dika Mu onwem di kwa nime Gi, Nna, ka ha onwe-ha we di kwa nime ayi: ka uwa we kwere na Gi onwe-Gi ziterem” (Jọn 17:21).

Òlee kwa ụzọ ụwa gaesi kwere na nke a? Site n’ìdìn’otù nke ụmụ Chineke: ndị nkewa náadighi nime ha na ná nzukọ ha, ndị náenweghi okwukwe di icheiche n’etiti ha, o dighi kwa òzizi di iche n’ihe mmadụ niile kweere nke anaewebata, o dighi òzizi nke anaamaghi nke anaanubeghi na mbụ nke ha naaña ntị nye, kama ha niile nọ n’otù obi. O buru na agaemezu ihe niile ijéozị anyị n’ụwa nke a o gaabu n’ihi na anyị chékwará ụdị odudonsọ ahụ.

“Otuto nke I nyeworom ka Mu onwem nyewo-kwa-ra ha; ka ha we buru otù, dika Ayi onwe-ayi bu otù” (Jọn 17:22).

Ndị ahụ bụ okwu nke Onyenweanyi Jisọs Kraist. Lee otù ha kwekọrítara nkeoma n’okwu nke Pọl Onyeozị ná Ndi-Hibru 2:11.

“N’ihi na ma Onye nēdo ha nsọ ma ndi anēdo nsọ, ha nile sitere n’otù Nna: o bụ kwa n’ihi ihe a ka ihere ikpọ ha umu-nna-Ya adighi eme-Ya.”

Inwụanwụ n’ebe “Mmadụ Ochie” ahụ nọ

N’ebe a anyị naahụ ihe imaatù doroanya nke mmekọrítara nke igụ mmadụ n’onye eziumume na odudonsọ.

“N’ihi na asị na ejiri oyiyi ọnwu-Ya me ka ayi na Ya tokọ buru otù ihe, agēji kwa oyiyi nke nbilite n’ọnwu-Ya me ka ayi na Ya tokọ buru otù ihe:

“Ebe ayi mara nka, na akpogidekọrọ ya na madu ochie ayi n’obe” (Ndi Rom 6:5, 6).

Anaakpọ ya arụ nke mmehie nwezu, “madu ochie” ahụ, obi nke anụarụ naachị, mgbe ụfọdụ anaakpọ kwa ya anụarụ, mkpọrọgwụ nke mmehie nke di nime mmadụ ebe ọlụ ọjọọ niile si apụta. Anyị naagụ nime amaokwu ndiọzọ banyere iyikwasị “madu ọhụ” ahụ. Tupu enwee ike iyikwasị mmadụ Ọhụ ahụ, aghaghị iyipụ mmadụ ochie ahụ. Tupu enwee ike ọlụ pụtara ihè, agaalụworị ọlụ nke di n’okpuru. Ọlụ ahụ nke di n’okpuru bụ mbibi nke mmehie; ọlụ ahụ nke pụtara ihè bụ itoetó n’amara. Ndị ahụ nwere erughieru n’ebe ezi idinsọ na odudonsọ di erughị kwa eru n’ebe òzùzùòkè ahụ nke Chineke nwere nye ha di. Apughị inwe izùòkè dika nke Chineke gosiputara n’okwu Ya tutu rue mgbe eburu ụzọ wepụsịa mmehie nime obi na ná ndụ kpamkpam.

“... na akpogidekọrọ Ya na madu ochie ayi n’obe, ka ewe me ka aru-ayi nke mmehie nwezu ghara idi irè, ka ayi we ghara idi nābu orù nke mmehie ọzọ” (Ndi Rom 6:6).

Eweputara nke ahụ site n’onyinyo nke mkpogide n’obe nke Kraist. Site na mgbe ahụ akpogidere Ya n’obe, ọnwụ batara; ma o di mgbe o ruru n’oge hour nke iteghete nke o bụ nime ya ka ọnwụ sochitara O wee tie mkpu sị na o gwụsịwo, wee rara mmụọ Ya nye n’aka Nna Ya wee nwụọ. Nke ahụ mere n’otù ntabianya.

Pọl naegosiputa ihe yiri onwe ha n’ebe a: mgbe agurụ mmadụ n’onye eziumume ọnwụ naamalite: ọnwụ n’ebe mmehie di, ọnwụ n’ebe mmadụ nke anụarụ naachị di. Ma otù o di ákáluzughị ya. Enwere òtùtù nke idinsọ ọbuná n’oge agurụ mmadụ n’onye eziumume, mgbe mmadụ nke anụarụ ahụ natara itiokpọ di ike wee ghara inwe kwa ike o bula iji lụọlụ. Nke a mere ụmụ ọhụ nime Kraist naeji enwe ọñụ nke náerubiga ókè ma o buru na ha natara ezi nnwaputa nke igụ mmadụ n’onye eziumume (maọbụ nzọpụta). Mmadụ nke anụarụ ahụ, ọbụ ezie na o nwubeghi anatawo itiokpọ nke mere ka ike gwụsịa ya. Ma site n’otù mgbe ahụ, Chineke naagwa nwa ọhụ ahụ nime Kraist okwu ka o gaa n’iru rue ebe ọnwụ gaewere ọnọdụ. Nke ahụ pụrụ ime na nkeji ise, ízù ise, ọnwá ise, maọbụ o pụrụ ibụ arọ ise. Ma ihe o bula bụ oge nke o were, ihe nłuputa ya bụ otù.

O buru na onye ahụ naachọ onyinye amara a gaa n’iru ichọ òzùzùòkè ya nime Kraist oge gaabja, n’otù ntabianya, mgbe ọnwụ nke mmadụ ochie ahụ gaewere ọnọdụ; nke ahụ bụ kwa odudonsọ zuruòkè. Mgbe Jisọs nwurụ O nwufoghị n’akukụ ụfọdụ, O nwurụ kpamkpam; O gabigawo ndagwurugwu nke ọnwụ.

“Ya mere, ka ayi site n’aka-Ya nāchu àjà, bù otuto, nye Chineke mgbe nile, nke ahụ bu, nkpuru egbugbere-ọnụ nke nēkwuputa nye aha-Ya” (Ndi -Hibru 13:15).

Isureàjànsureọkụ naesiisi ụtọ kwa ụtụtụ na abalị n’Ebe Nsọ gosiri ekpere náewepughịaka nke náarịgokwuru Nna. Anyị naachọputa kwa na Ebe Nsọ ahụ náegosi ọnọdụ nke obi ahụ edoronsọ. Ọ naebi n’ebe amụnyere oriọna ahụ ọkụ, nke náegosi inyeihè nke Mmụọ Nsọ. Okwu nke Chineke bụ nri ya; àjà nsure ọkụ nke náesi ísiụtọ nke otuto naarịgo náewepughịaka site n’ebe ichụàjà nke ọlaedo” nke obi ya. Malite n’oge ahụ gaa n’iru ọ naebi nime ndụ dị otú a.

Enwere irụka dị ukwu banyere okwu nke odudonsọ a zuruòkè. Ụfọdụ naekwuputa na ha kwere n’odudonsọ, ma ha adighi ekwere na ọ bụ ihe apurụ ime bụ iwezuga mmehie niile ọ bụla ná ndụ mmadụ; ma ọ buru na anyị kwere okwu Chineke, anyị aghaghị ikwere na ya.

Jon Wesley jikọtara ihe izuòkè nke OnyeKraist bụ: Ihun’anya diọcha nke náání ya naachị nime obi na ndụ: nke a bụ ihe niile nke izuòkè ahụ nke dị nime Okwu Chineke bụ. Ibuamụma gaebi, isụ asụsụ agaghị adị kwa; agaenwe oge mgbe inwe okwukwe náagaghị adị anyị mkpà. Agaewezuga amamihe. Ma ihun’anya nke Chineke gaadigide rue ọgbọ niile nke ebighiebi nke anaapughị igutaonụ. Ka anyị hụ na anyị mere ka o zueòkè ná ndụ anyị.

“Ma Chineke nke udo, Onye were ọbara nke ọgbugba-ndu ebigh-ebi ahu si na ndi nwuru nwuru kughachi oké Onye ọzùzù-aturu nke aturu-Ya, bú Onye-nwe-ayi Jisus,

“Ya me ka unu zue okè n’ezi ihe nile ọ bula ime ihe Ọ nāchọ nēme nime ayi ihe nātọ ezi ụtọ n’iru Ya, site n’aka Jisus Kraist; Onye otuto nile diri rue mgbe nile ebigh-ebi. Amen” (Ndi-Hibru 13:20, 21).